

Nordjyske
Aalborg

Gennem Nordjyske opfordres der til at skrive lidt om det man kan huske fra krigen.

Jeg er en årgang april 1938, som prøver at nedfælde de ting og oplevelser der står i min erindring omkring krigen og befrielsen.

Jeg er født og opvokset på en gård i Buddum, med 30 tønder land. Vi var mor, far og tre søskende, hvoraf jeg er den yngste af flokken. Der var ansat en karl og en pige.

Buddum var en "klat gårde" der ligger mellem Als og Skelund. Dengang var der både en købmand og en smed i Buddum.

Det er især nok det sidste år af krigen der er i min erindring.

Jeg husker når der om natten kom flyvemaskiner/bompemaskiner, blev vi tre børn samt mor sat ned i kælderen, hvor vi sad på låget af et saltkar. Vinduet var tildækket med sandsække og der blev brugt stearinlys. Vi kunne høre larmen fra flyverne, når de i lav højde kom over gården. Jeg mener at huske flyene bl.a. var på vej ud over Helberskov, hvor der var tyske stillinger og nedgravet megen ammunition.

Min far og karlen blev oppe i bryggerset, hvor de var udstyret med økse og stålstang.

Jeg husker jeg var meget bange, men følte mig nok alligevel ret tryk i kælderen. Når vi ikke mere kunne høre flyene, kom vi op i seng igen.

Jeg husker også en nat, hvor der blev banket svagt på soveværelsesvinduet. Det var min onkel, der var på flugt. Jeg kan ikke helt erindre, hvorfor han var på flugt, men han havde studeret sprog og var vist rigtig god til det. Hans lejlighed i København var blevet endevendt af tyskerne og derfor flygtede han.

Jeg husker der gik rygter om at tyskerne ville tage store gode jyske arbejdsheste og arbejdsvogne. Tyskerne ville ikke have syge heste eller heste med føl. I mit hjem havde vi tre heste. 2 norbakker og en stor jysk hest. Den ene norbakke havde fået et føl, først på året, så derfor sendte min far vores karl ned i en lille skov vi havde, med den jyske hest og føllet.

Jeg husker Tyskerne var på vores gård for at se efter heste, men da vi kun havde norbakker, var de ikke interesseret og gik igen. Jeg husker dengang tyskerne kom for at bese vores heste, havde min far en trillebør som var fyldt med hønsemøj. Den kørte han rundt med og jeg husker jeg gik ved siden af. Hvorfor han kørte rundt med denne trillebør, ved jeg ikke helt, men sikkert for ikke at komme til at tale med tyskerne. De gik jo bare selv i staldene, uden at spørge om lov.

Jeg husker også andre naboer (landmænd) som havde bundet en stram sæk omkring hestens bagben, og kommet en spand vand på bagbenet, derved stod hesten og trampede. Tyskerne spurte så om hesten var krank(syg), og svaret var jo altid ja, de gik så videre til andre gårde.

Jeg husker tyskerne kom kørende med 2 spand heste forbi vores gård. Det var heste og vogne som de havde taget hos naboen. Der var sat høje fjæl på (fjæl er høje sider) for så kunne de have mere foder med til hestene. Foder som de bare tog med, uden at spørge.

Husker da vi kørte høsten i lade i 1944. Når der lavtgående fly over gården, blev hestene bange og urolige så far og karlen måtte holde dem stramt i hovedtøjlet. Flyene var meget langt nede, det var sådan vi kunne se piloterne i flyet. Jeg mener at vide, de bl.a. var på vej ind over Helberskov. Der havde tyskerne nedgravet ammunition i bakkerne.

Jeg husker der i vores vognport stod en bil (det var en Nash)der var klodset op. Det var min far der havde givet min onkel lov til det.

Jeg husker min søster, der er 8 år ældre end mig, var med til alsang. Det var en masse mennesker der gik arm i arm ude på vejene og sang danske sange. Jeg kan erindre at jeg har set min søster gå der arm i arm med en masse andre voksne, noget jeg syntes var lidt mærkeligt.

Jeg husker min mor og far lyttede meget til radioen. De lyttede meget til de nyheder og til de hilsner, der ind imellem kom. Noget jeg ikke dengang vidste noget om, men som jeg senere fik en forklaring på.

Jeg husker befrielsesbudskabet i radioen. Det var en glædens dag. Alle på gården jublede og flagene blev hejst ude på de forskellige gårde. Dog var der på en nabogård ingen flag hejst. Det hed sig at, de på den gård var de meget tyskervenlige. Jeg huske min mor og far var meget fortørnede over, at de ikke flagede, men de kendte godt grunden og det var ikke noget man sådan talte meget højt om.

I 1945 begyndte jeg i første klasse på Als skole. Det vil sige, i de første måneder gik jeg i skole i forsamlingshuset på Als Hede, da Als skole var fyldt med flygtninge. Jeg husker, når de sprængte ammunition i Helberskov, så lød der så store brag, at ruderne klirrede og jeg husker vi børn var noget bange for de brag, men der skete jo ikke noget.

Jeg husker også vi så mange flygtninge som marcherede af vejen. Hvor de skulle hen erindrede jeg ikke, men de så meget forhutlede ud. Jeg husker mange af de voksne, havde ondt af disse flygtninge.

Det var i øvrigt i Helberskov, at der var en tysk løjtnant der ikke ville overgive sig, da han ikke havde hørt fredsbusdkabet.

Det var den gang at Overlæge Kint fra Terndrup sygehus, blev bedt om at hjælpe med at fortælle de tyske tropper i Helberskov om, at krigen var slut. Kint kunne, som en af de få på den egn tale tysk, så derfor blev han hentet. Jeg erindrer ikke hvem der hentede ham, men det var en af Als beboer der havde bil.

Jeg husker også, at vi børn ikke måtte bevæge os rund i skoven på "Bjerget" i Helberskov, der var meget ammunition som senere blev ryddet, eller sprængt i luften.

Jeg husker en enkelt gang jeg var med min ældre bror på "Bjerget". Der så jeg sådan nogle lange hylstre der var stablet. Der var godt nok sat afspærring omkring, men vi børn var også den gang nysgerrige.

Jeg er ikke helt sikker på, at min mor og far var klar over, hvor vi havde været.

Mogens Østergaard